VII. KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI

2022 - yil 1- aprel holatiga ko‘ra
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)

Tadbirkorlik subyektlari iqtisodiyotni rivojlantirish, aholi bandligi va daromadlarini oshirishda muhim omildir. Ushbu soha vakillarini har tomonlama qo‘llab-quvvatlash maqsadida, oxirgi yillarda Prezidentimizning ko‘plab farmon va qarorlari qabul qilindi.

Jumladan, tadbirkorlik faoliyatini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish, turli ruxsatnomalar olish va boshqa ko‘plab xizmatlar tartib-qoidalari soddalashtirildi. Bu borada qulaylik yaratish uchun Davlat xizmatlari agentligi va uning joylardagi markazlari tashkil etildi. Tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo‘yicha vakil (Biznes-ombudsman) devoni tashkil qilindi.

Barcha hududlarda tadbirkorlar murojaatlarini qabul qilib, hal etishga ko‘maklashadigan Bosh Vazir qabulxonalari tashkil etildi. Vazirlar Mahkamasi huzurida Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo‘llab-quvvatlash davlat jamg‘armasi faoliyati yo‘lga qo‘yildi. Tijorat banklari tomonidan tadbirkorlarga ajratilayotgan kreditlar hajmi oshdi.

Oxirgi yillarda hukumatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlarining faoliyatini yanada rivojlantirish va barqaror faoliyat ko‘rsatishini ta’minlash maqsadida yaratib berilayotgan shart-sharoitlar va qulayliklar natijasida faoliyat ko‘rsatayotgan hamda yangi tashkil etilayotgan korxona va tashkilotlar soni yildan-yilga sezilarli ravishda oshib bormoqda.

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risidagi mazkur ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Davlat xizmatlari agentligi ma’lumotlar bazasi asosida 2022- yil 1- aprel holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlar soni

(1-aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

Ro‘yxatdan o‘tgan korxonalar — **27 682** — 112,7%

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar — **25 692** — 112,5 %

Yangi tashkil etilgan korxonalar (2022- yil yanvar- mart oylarida) — **1 352** — 102,6 %

Viloyatimizda qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish va tadbirkorlikni jadal rivojlantirish borasida qator ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirilmoqda. O‘z o‘rnida, tadbirkorlik subyektlarini davlat ro‘yhatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yish borasida ham qonunchilikda muhim qarorlar qabul qilinmoqda, davlat ro‘yhatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yishni avtomatlashtirilgan tizimi bosqishma- bosqich ishlab chiqilib, amaliyotga tadbiq etilmoqda. Bu esa, aholi hamda xorijiy investorlarning o‘z shaxsiy bizneslarini yo‘lga qo‘yish va rivojlantirish uchun muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda.

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda va o‘tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati bilan)

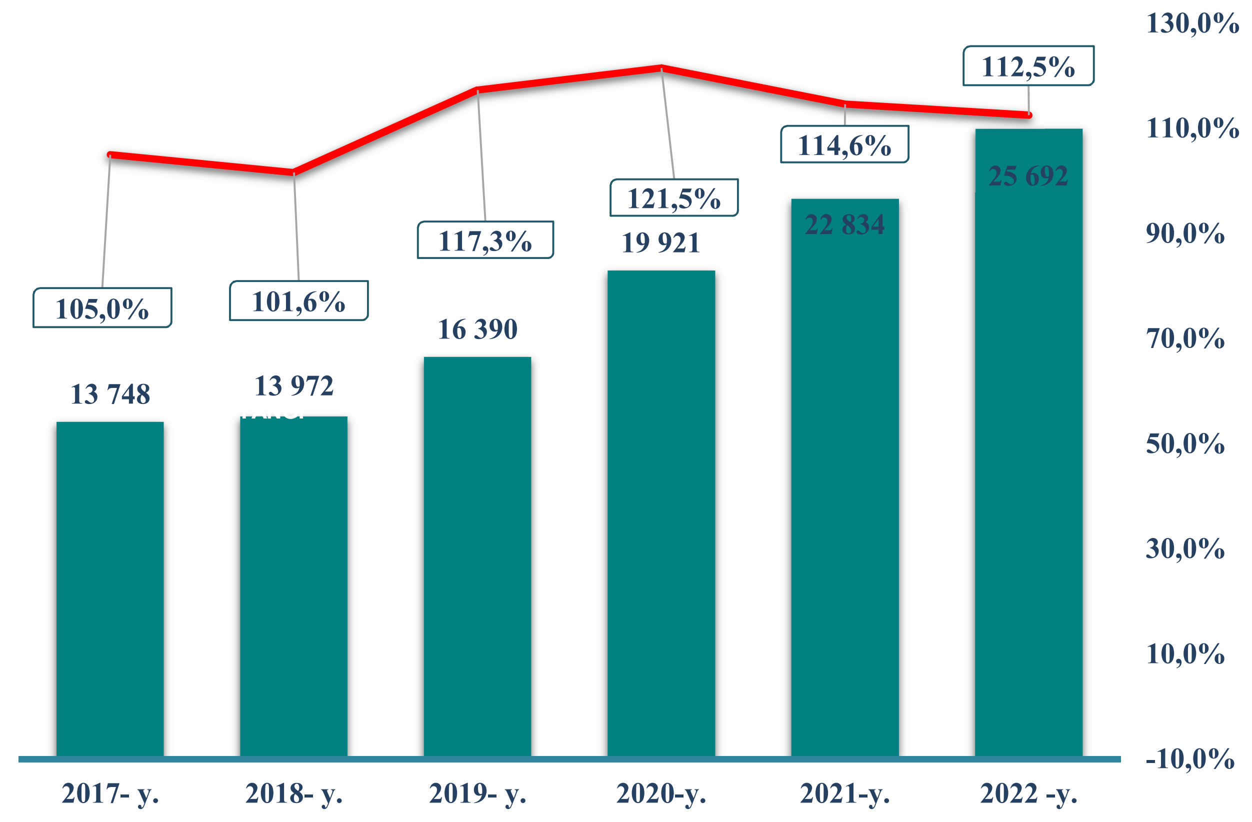

Faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat korxonalari soni

*(tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha
2022- yil 1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda)*

11 958

Mas’uliyati cheklangan jamiyat

4 831

Oilaviy korxona

97

Unitar korxona

5 496

Xususiy korxona

30

Aksiyadorlik jamiyati

182

Boshqa korxonalar

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1- aprel holatiga ko‘ra , birlikda)

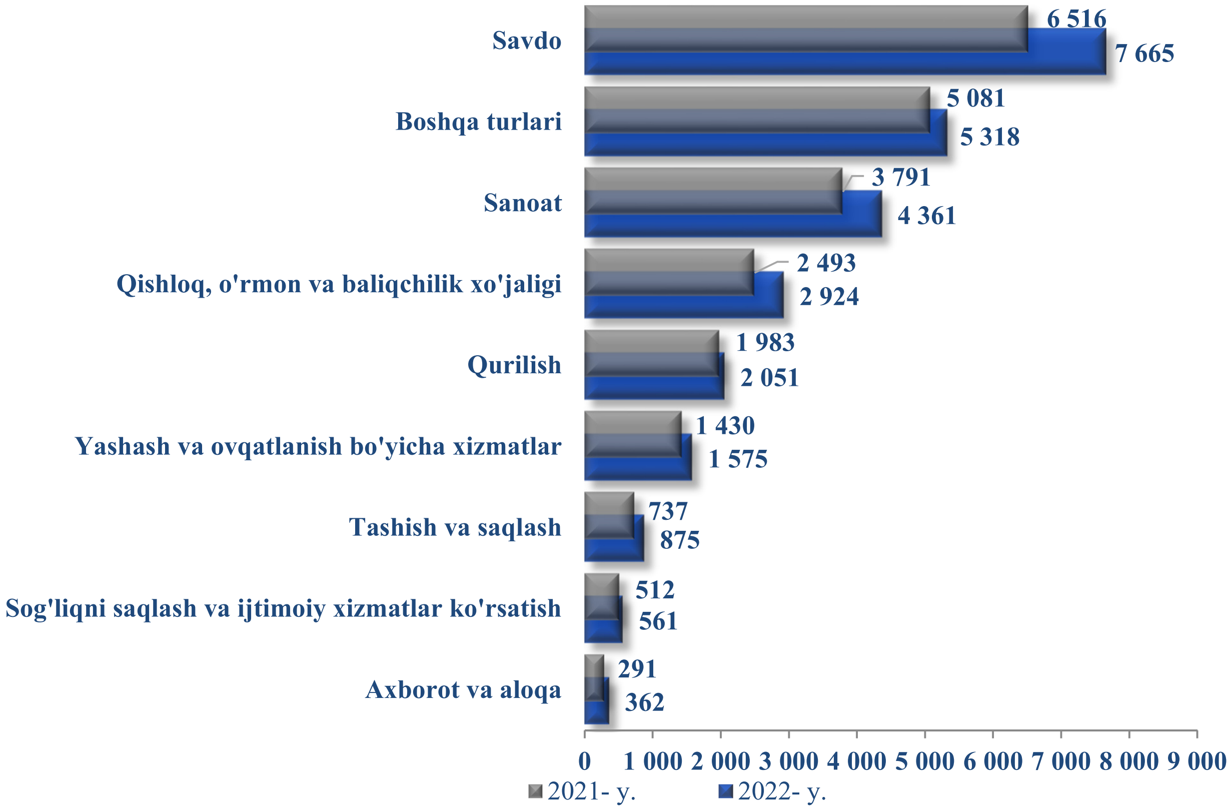

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha, yanvar-mart oylarida, birlikda)

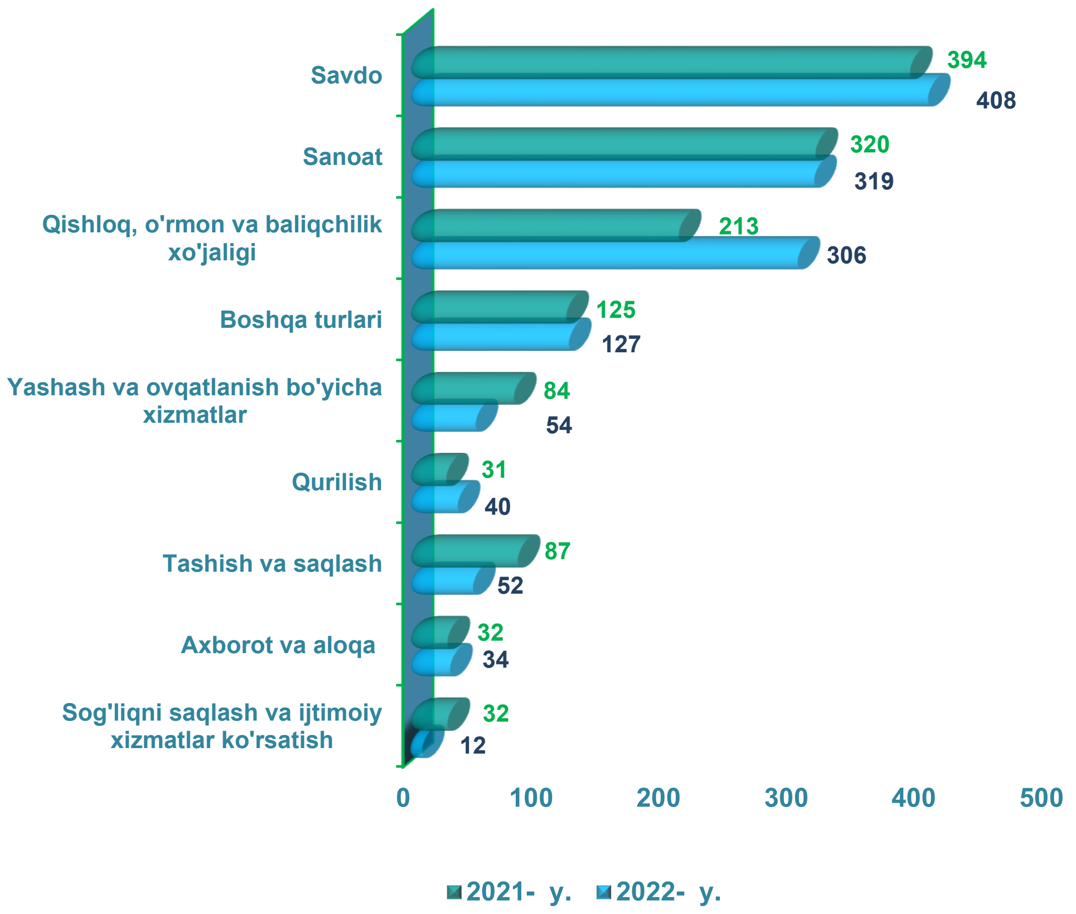

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil yanvar-mart oylarida, birlikda)

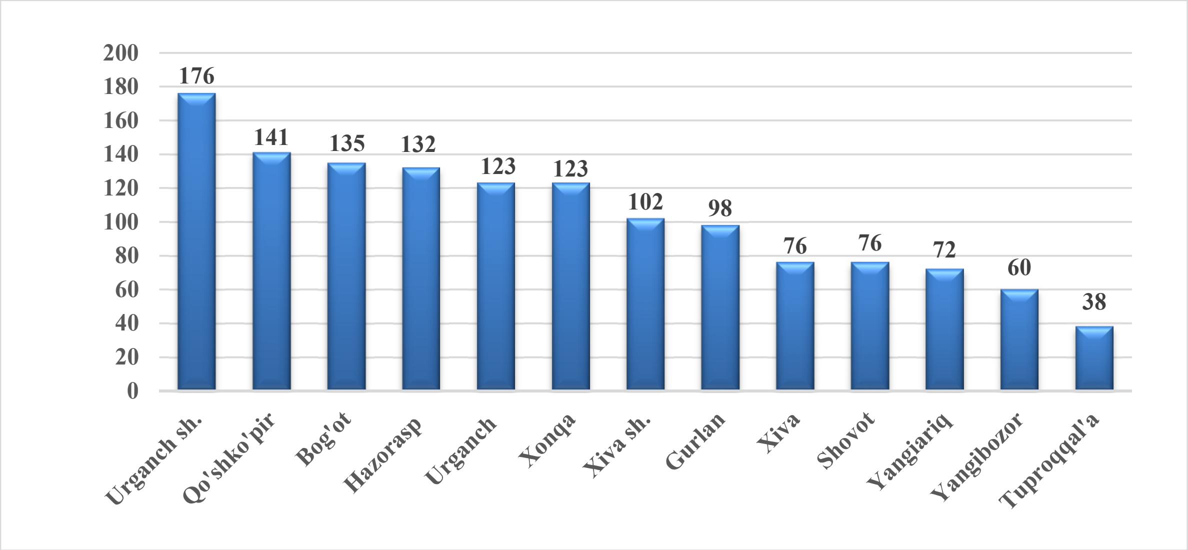

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar

(1- aprel holatiga ko‘ra,birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 17,3 foizga oshdi

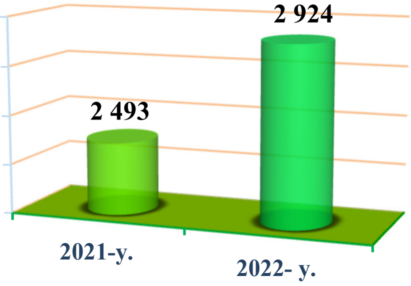

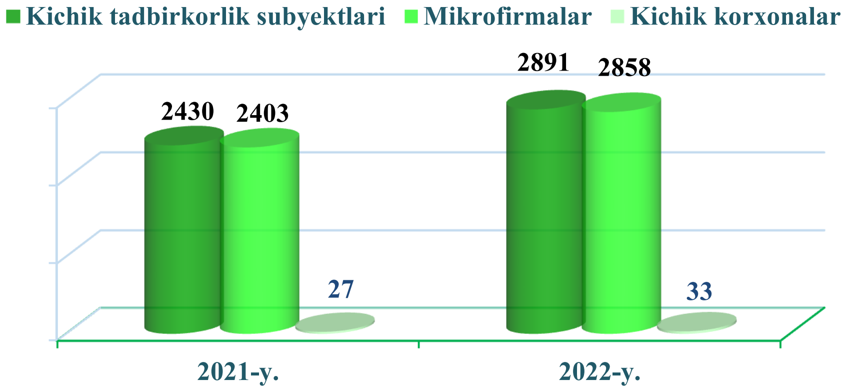

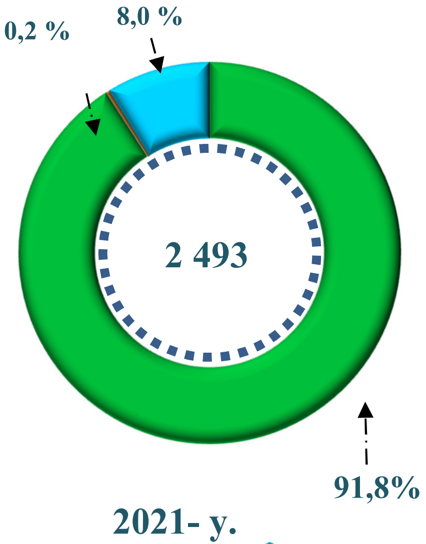

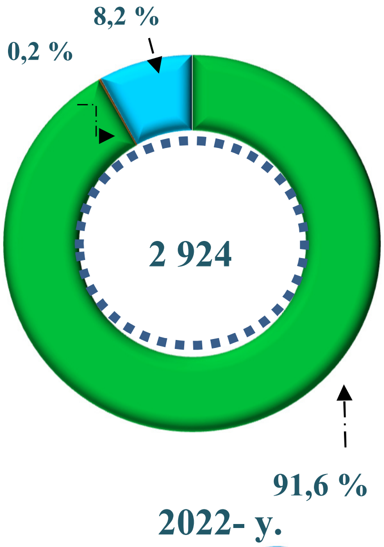

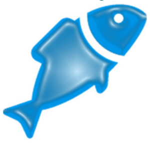

Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

*Jami faoliyat ko‘rsatayotgan sanoat korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan **15,0** foizga oshdi*

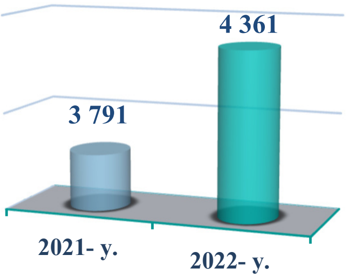

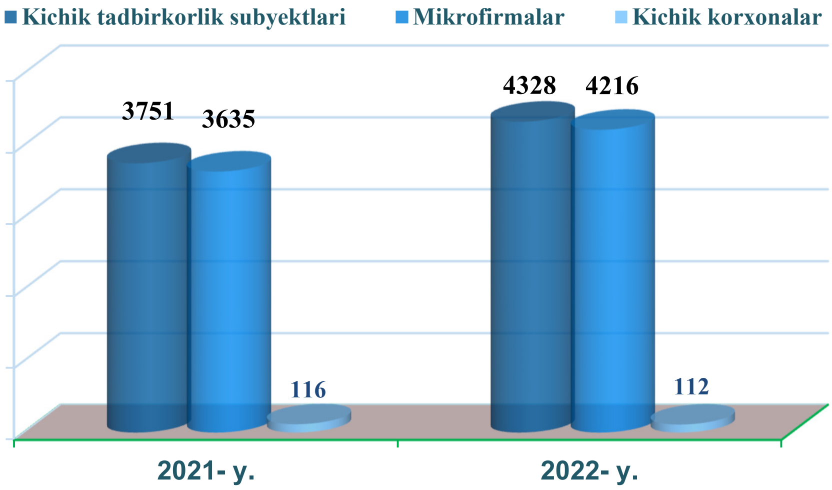

20

Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

4 269

Ishlab chiqarish sanoati

19

Elektr,gaz,bug' bilan ta'minlash va xavoni konditsiyalash

53

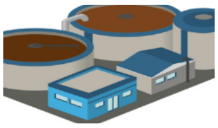

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi,chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish

2022- yil 1- aprel holatiga ko‘ra, sanoat korxonalari va tashkilotlari soni 4 361 tani tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 15,0 foizga oshdi.

Jami sanoat korxonalari va tashkilotlari ko‘payishining (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan) asosiy omili ishlab chiqarish (qayta ishlash) sanoatida – 15,1 foizga (jami sanoatdagi ulishi 97,9 foiz), tog‘- kon sanoati va ochiq konlarni ishlash sanoatida – 25,0 foizga (jami sanoatdagi ulishi 0,5 foiz), suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish sanoatida – 20,5 foizga (jami sanoatdagi ulushi 1,2 foiz) oshishidir. Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash sanoatida – 9,5 foizga (jami sanoatdagi ulishi 0,4 foiz) kamayishidir.

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- aprel holatiga ko‘ra,birlikda)

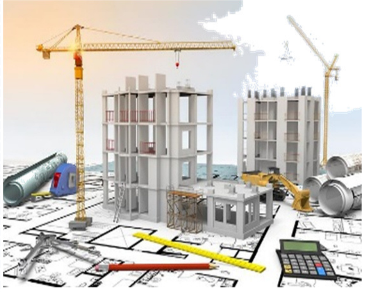

*Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan **3,4** foizga oshdi*

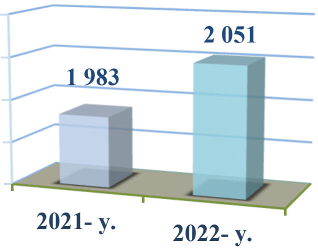

Kichik tadbirkorlik subyektlari

3,0 *foizga oshdi*

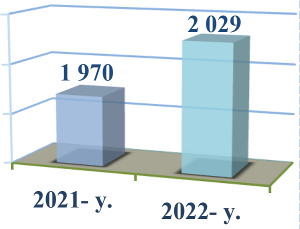

Mikrofirmalar

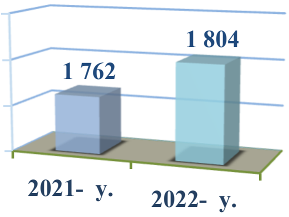

Kichik korxonalar

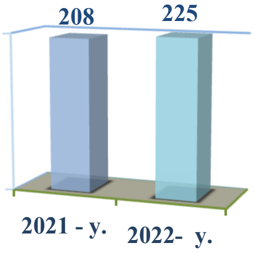

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

6,2 *foizga oshdi*

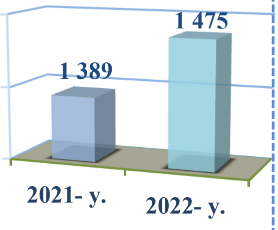

Oilaviy korxonalar

15,6 *foizga oshdi*

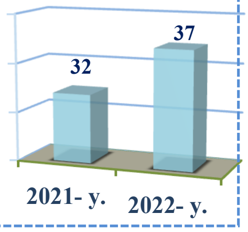

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

*O‘tgan yilga nisbatan **4,0** foizga oshdi*

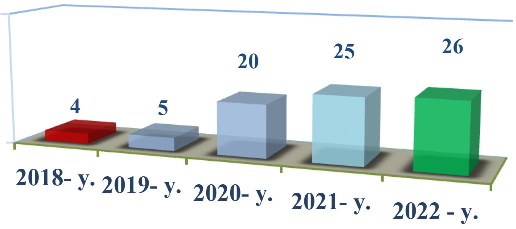

Xususiy korxonalar

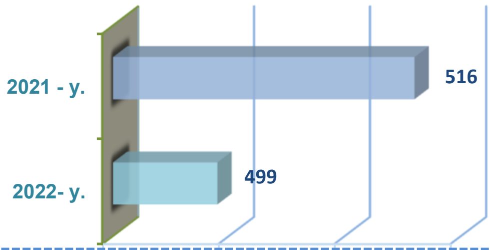

*O‘tgan yilga nisbatan **3,3** foizga kamaydii*

Savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- aprel holatiga ko'ra, birlikda)

Jami faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o'tgan yilning shu davriga nisbatan 17,6 foizga oshdi

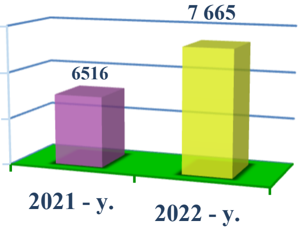

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

17,8 foizga oshdi

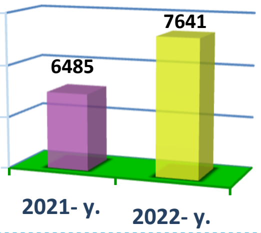

Mikrofirmalar

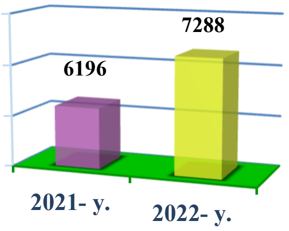

Kichik korxonalar

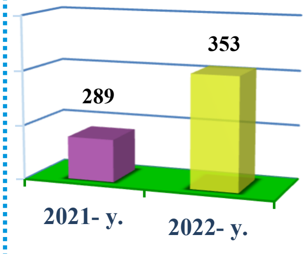

Ma'suliyati cheklangan jamiyatlar

18,6 foizga oshdi

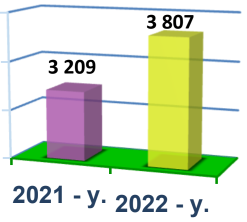

Oilaviy korxonalar

42,1 foizga oshdi

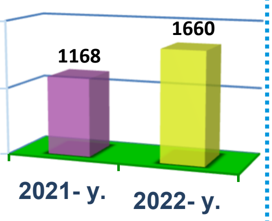

Faoliyat ko'rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O'tgan yilga nisbatan 2,2 foizga kamaydi

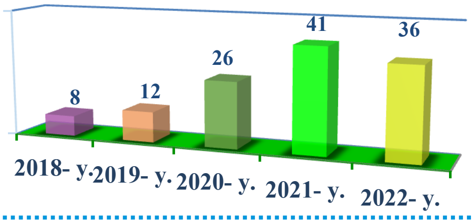

Xususiy korxonalar

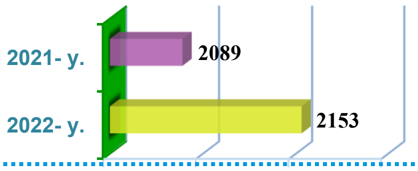

3,1 foizga oshdi

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 9,6 foizga oshdi

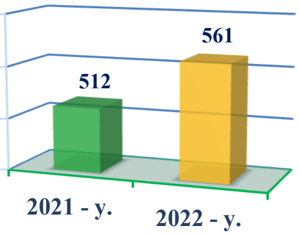

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

13,6

foizga oshdi

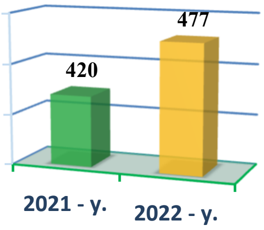

Mikrofirmalar

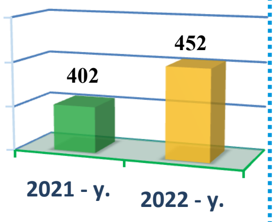

Kichik korxonalar

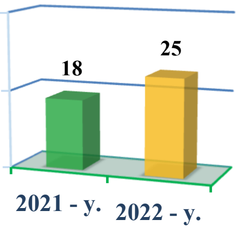

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

18,6 foizga oshdi

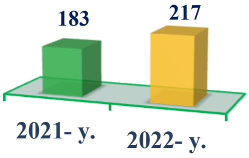

Oilaviy korxonalar

25,0 foizga oshdi

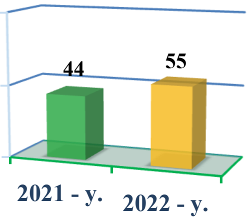

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilning shu davriga nisbatan 28,6 foizga oshdi

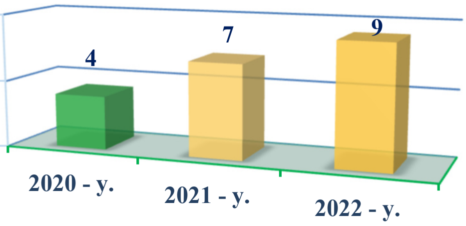

Xususiy korxonalar

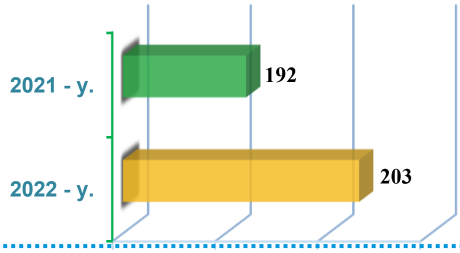

5,7 foizga oshdi

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil 1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

- Sog'liqni saqlash sohasidagi faoliyat

528

- Yashash uchun joy bilan ta'minlangan holda parvarishlash

23

- Yashash uchun joy bilan ta'minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish

10

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2022 - yil 1 - aprel holatiga ko’ra, birlikda)

238 ta yashash bo'yicha xizmatlar

1 337 ta Oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazish bo'yicha xizmatlar

2022 - yil 1 - aprel holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi korxona va tashkilotlar soni 1 575 tani tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 10,1 foizga oshdi.

Jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi korxona va tashkilotlarning soni ko‘payishining asosiy omili – oziq - ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlarning – 11,2 foizga (jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi ulishi 84,9 foiz), yashash bo‘yicha xizmatlarning 4,4 foizga (jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi ulishi 15,1 foiz) o‘sishidir.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1 - aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 10,1 foizga oshdi

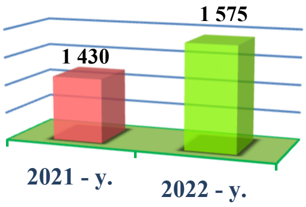

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

10,3 foizga oshdi

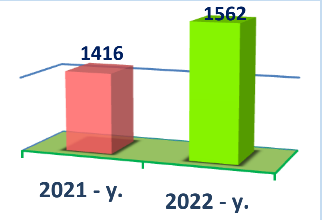

Mikrofirmalar

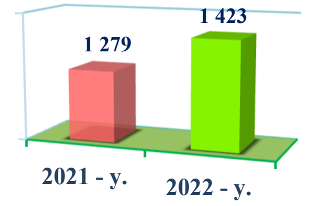

Kichik korxonalar

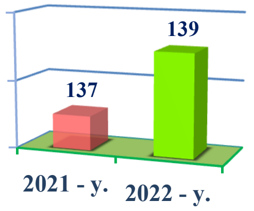

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

24,4 foizga oshdi

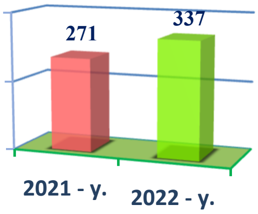

Oilaviy korxonalar

8,7 foizga oshdi

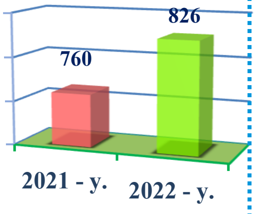

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilga nisbatan 22,2 foizga oshdi

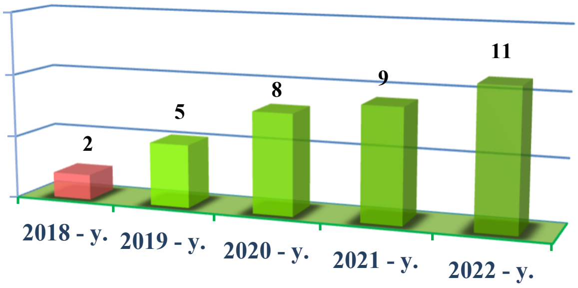

Xususiy korxonalar

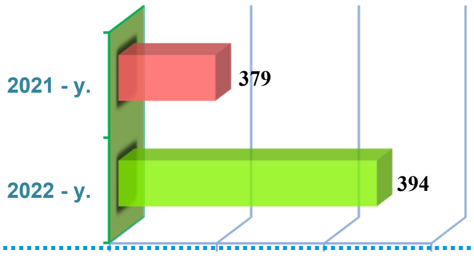

4,0 foizga oshdi

Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 24,4 foizga oshdi

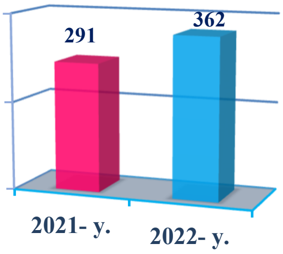

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

Mikrofirmalar

Kichik korxonalar

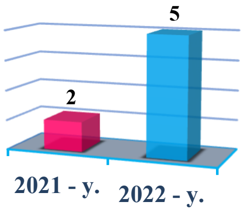

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

44,1 foizga oshdi

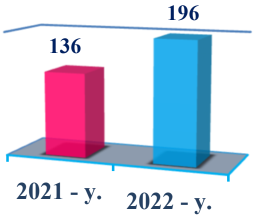

Oilaviy korxonalar

29,6 foizga oshdi

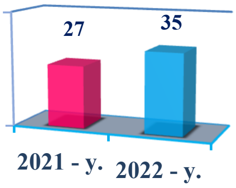

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

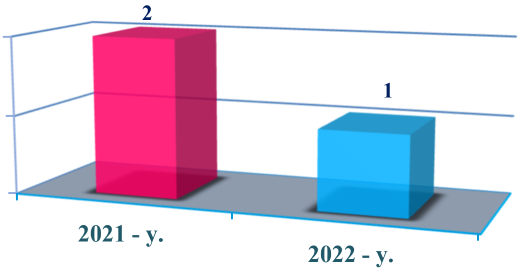

Xususiy korxonalar

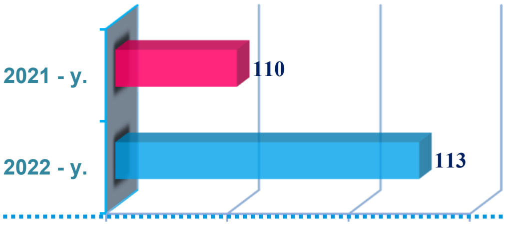

2,7 foizga oshdi

Tashish va saqlash sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 18,7 foizga oshdi

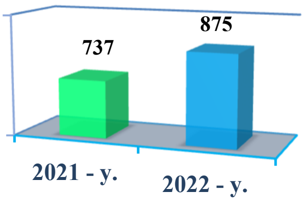

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

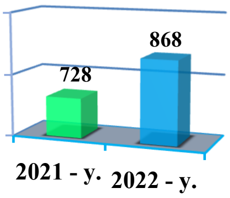

Mikrofirmalar

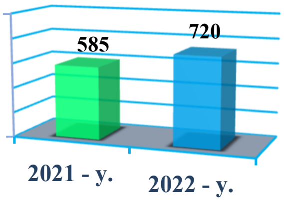

Kichik korxonalar

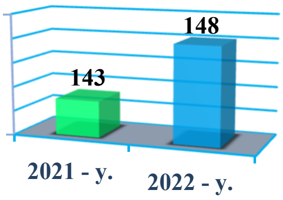

Mas’ulivati cheklangan iamivatlar

20,4 foizga oshdi

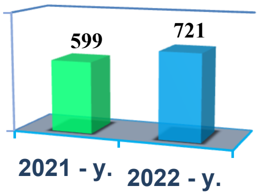

Oilaviy korxonalar

43,5 foizga oshdi

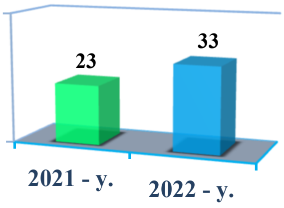

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi

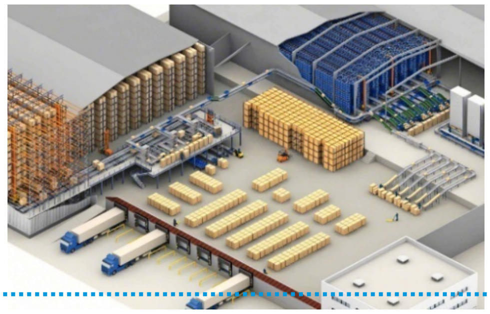

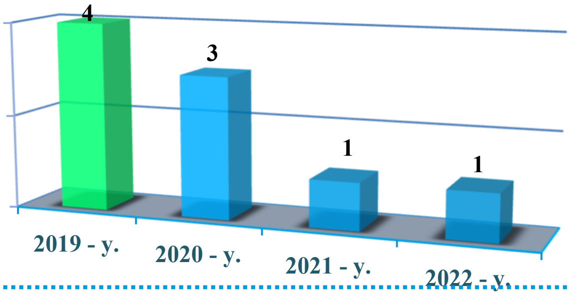

Xususiy korxonalar

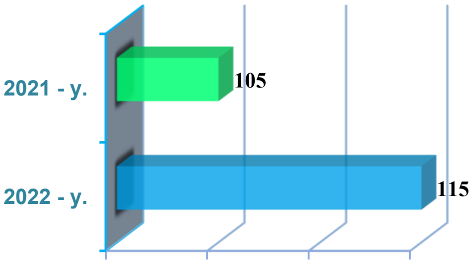

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni
(2022- yil 1- aprel holatiga ko'ra, birlikda)

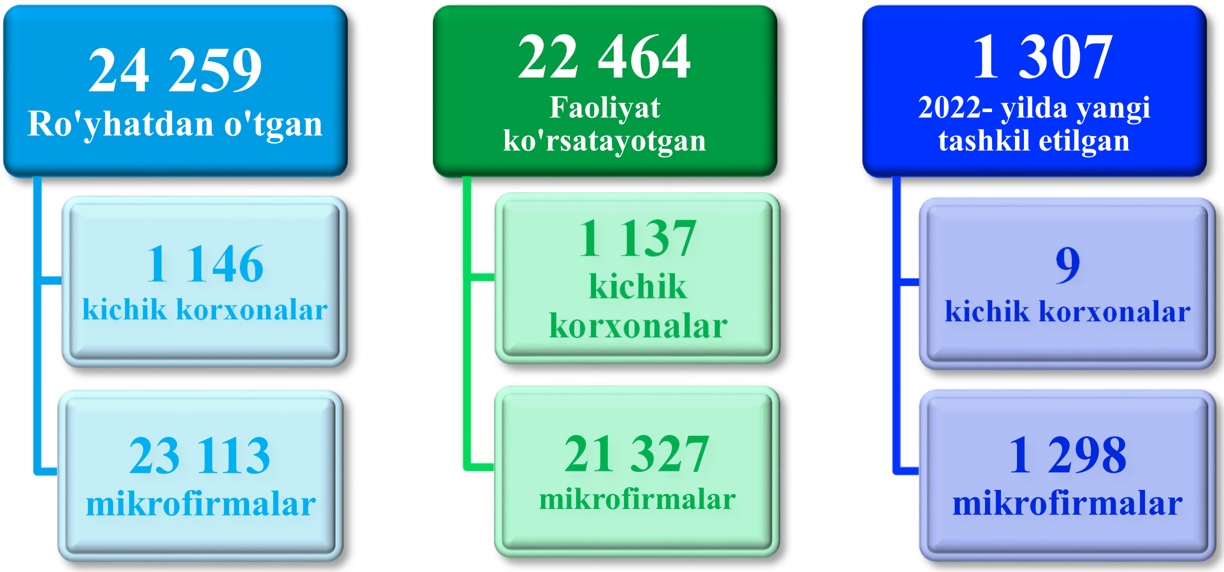

Faoliyat ko'rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalar soni
(iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha 1- aprel holatiga ko'ra, birlikda)

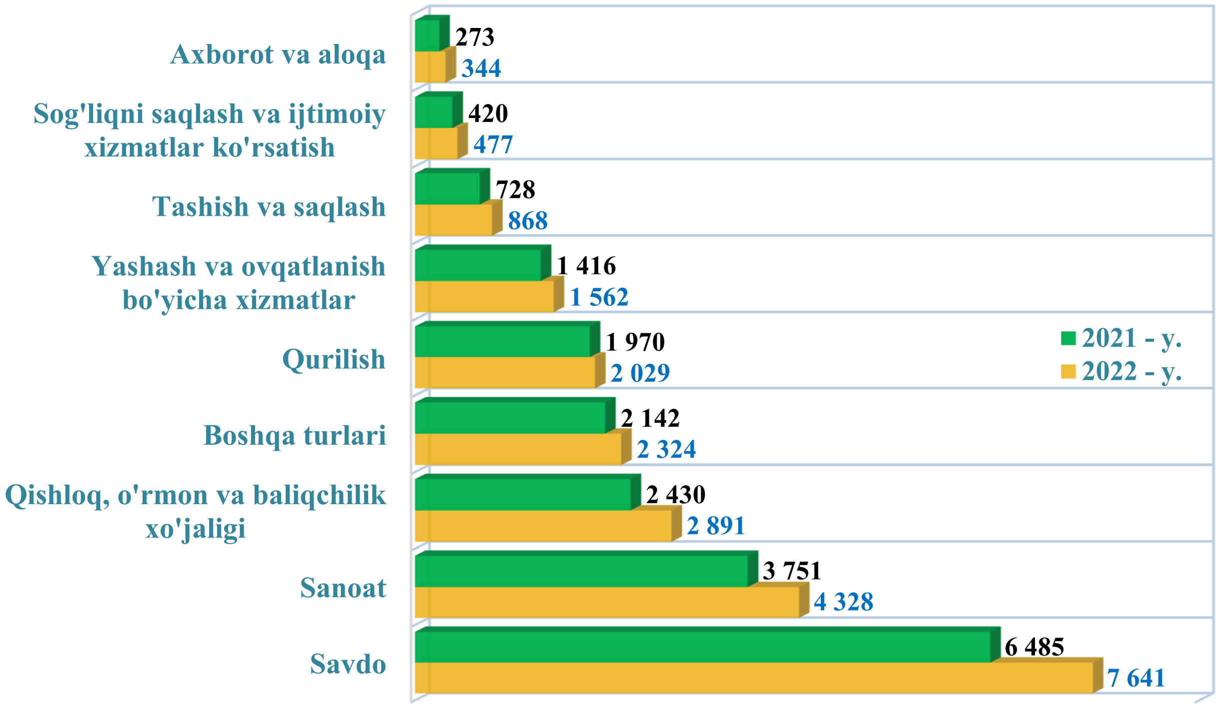

Oilaviy korxonalar soni

(2022- yil 1- aprel holatiga koʻra, birlikda)

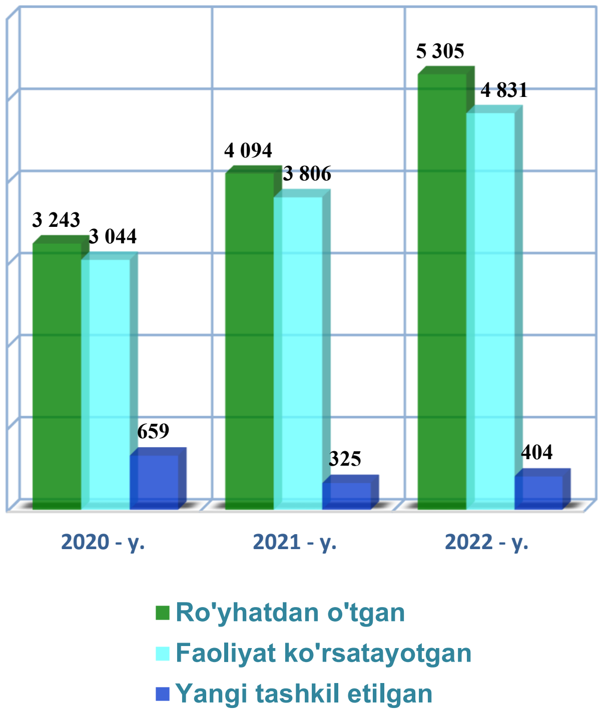

Tashkiliy - huquqiy shakli boʻyicha roʻyhatdan oʻtgan oliaviy korxonalar soni 2022 - yilning 1- aprel holatiga koʻra, 5 305 tani tashkil etib, bu koʻrsatkich oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 1 211 taga yoki 29,6 foizga oshganligini koʻrish mumkin.

Faoliyat koʻrsatayotgan oilaviy korxonalar soni 4 831 tani tashkil etib, bu koʻrsatkich oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 1025 taga yoki 26,9 foizga oshganligini koʻrish mumkin.

2022– yilning yanvar-mart oylarida yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar soni 404 tani tashkil etib, bu koʻrsatkich oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 79 taga yoki 24,3 foizga oshganligini koʻrish mumkin.

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni

(1- aprel holatiga koʻra, birlikda)

Tashkiliy huquqiy shakli boʻyicha roʻyhatdan oʻtgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 2022- yilning 1- aprel holatiga koʻra 12 826 tani tashkil etib, bu koʻrsatkich oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 1 793 taga yoki 16,3 foizga oshganligini koʻrish mumkin.

Faoliyat koʻrsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 11 958 tani tashkil etib, bu koʻrsatkich oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 1 730 taga yoki 16,9 foizga oshganligini koʻrish mumkin.

2022- yilning yanvar - mart oylarida yangi tashkil etilgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 758 tani tashkil etib, bu koʻrsatkich oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 7 taga yoki 0,9 foizga oshganligini koʻrish mumkin.

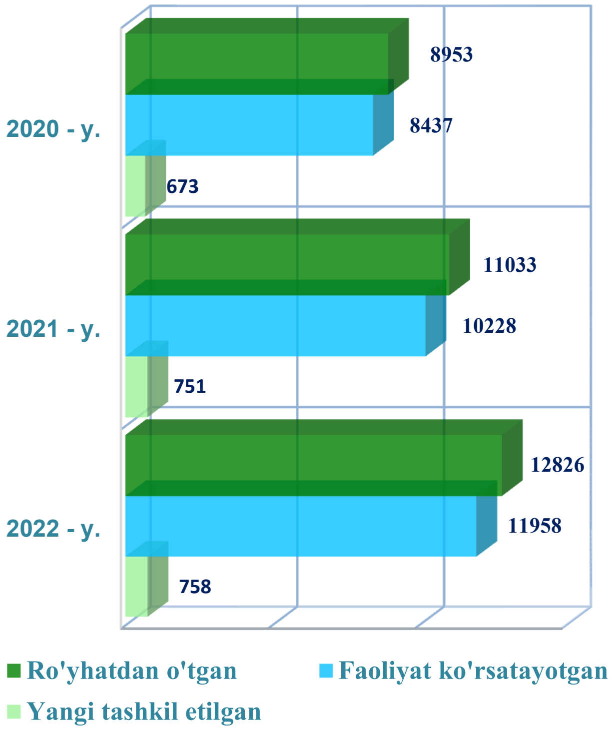

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil 1- aprel holatiga koʻra, birlikda)

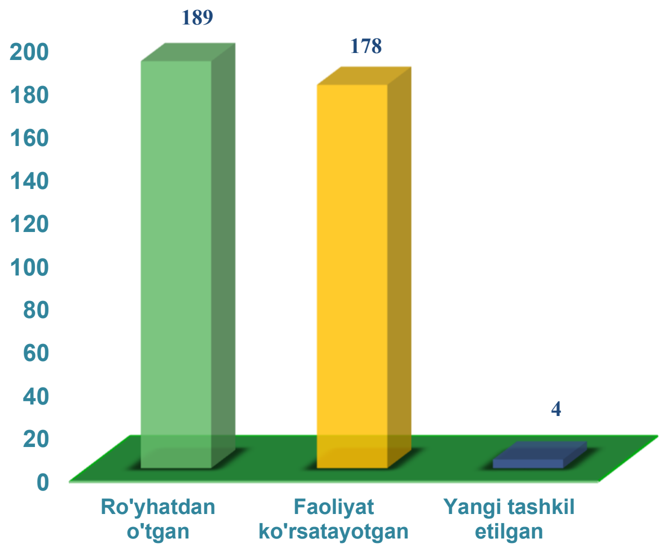

Roʻyhatdan oʻtgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni 2022– yil 1– aprel holatiga koʻra, 189 tani tashkil etib, ulardan 178 tasi yoki 94,2 foizi faoliyat koʻrsatmoqda. Bu koʻrsatkich oʻtgan yilning shu davriga nisbatan olib qaraganda 7 taga yoki 3,8 foizga oshganligini koʻrish mumkin.

2022- yilning yanvar - mart oylarida viloyatimizda 4 ta xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilot yangi tashkil etildi.

Yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari boʻyicha 2022 – yil 1 - aprel holatiga koʻra, birlikda)

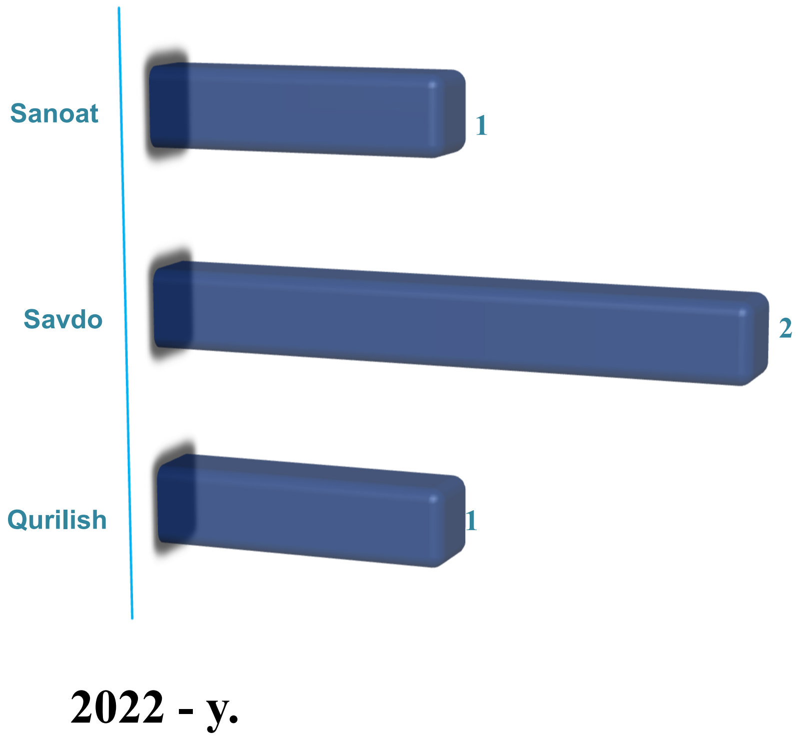

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalarning davlatlar kesimidagi soni

(2022- yil 1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

	2021- yil	2022- yil
Jami	**185**	**178**
shu jumladan:		
Rossiya Federatsiyasi	48	43
Turkiya Respublikasi	44	47
Turkmaniston Respublikasi	27	25
Xitoy Xalq Respublikasi	14	13
Koreya Xalq Demokratik Respublikasi	9	9
Boshqa davlatlar	43	41

Tumanlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni

(2022- yil 1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

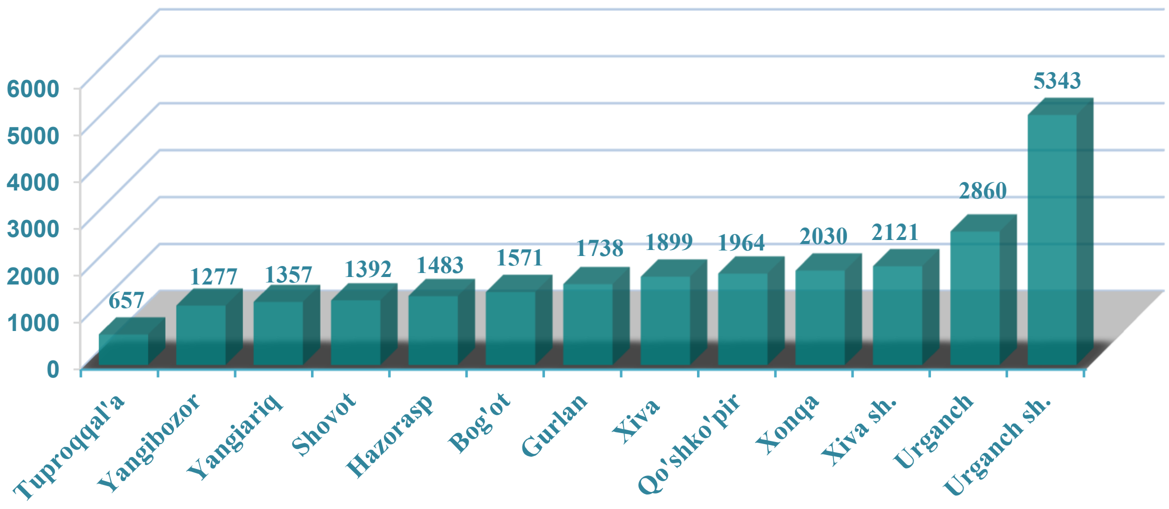

Tumanlar kesimida xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni

(2022- yil 1- aprel holatiga ko‘ra, birlikda)

	Jami	*shundan:*	
		qo‘shma korxona	xorijiy korxona
Xorazm viloyati	**178**	**102**	**76**
Urganch sh.	62	36	26
Xiva sh.	17	11	6
tumanlar:			
Bog‘ot	4	3	1
Gurlan	7	5	2
Qo‘shko‘pir	6	4	2
Urganch	21	5	16
Hazorasp	5	2	3
Tuproqqal’a	8	3	5
Xonqa	8	5	3
Xiva	14	8	6
Shovot	8	7	1
Yangiariq	7	4	3
Yangibozor	11	9	2

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalarning asosiy qismi Urganch shahrida – 62 tani (umumiy miqdoridagi ulushi 34,8 foiz), Urganch tumanida 21 tani (11,8 foiz), Xiva shahrida 17 tani (9,6 foiz), Xiva tumanida 14 tani (7,9 foiz), Yangibozor tumanida 11 tani (6,2 foiz) hamda Shovot tumanida 8 tani (4,5 foiz) tashkil etadi.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri – axborot - ma’lumotnoma tusidagi, vaqti - vaqti bilan yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan avtomatlashtirilgan tizim hisoblanadi hamda yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxona va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan korxona va tashkilotlar – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslardir (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda davlat statistika organlariga moliya - xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslardir.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda, yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslardir.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 275 - son qarorining 1 - ilovasiga muvofiq kichik tadbirkorlik subyektlariga ajratiladi.